

μιος. Ή ἀξία τοῦ μέλιτος ἀνέρχεται εἰς πολλὰ ἐκατομμύρια δραχμῶν καὶ ἔτος, ὁ δὲ κηρὸς εἶνε καὶ αὐτὸς σχεδὸν ἵστη ἀξίας. Πολλὰ εἴδη τούτων χρησιμεύουσιν εἰς τὴν λατρικήν. Εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ασίας καὶ τῆς Αφρικῆς οἱ ἄνθρωποι τρέφονται ἐν μέρει μὲν ἀκρίδας, ὅν ἀπειρα σμήνη εὑρίσκονται ἐκεῖ. "Ωστε τὰ ἔντομα συνεισφέρουσι καὶ εἰς τὴν τροφὴν καὶ εἰς τὴν διακόσμησιν τῶν κατοίκων τῆς γῆς.

Ο ΜΙΣΑΝΘΡΩΠΟΣ

"Ἐν τῷ σταθμῷ τοῦ σιδηροδρόμου Πελοποννήσου, καθ' ἣν ὥραν τὸ τραίνον ἐτοιμάζεται πρὸς ἀναγρήσιν, εἰς ἐπιβάτης ζητεῖ ἀπὸ τὸν ὁδηγὸν θέσιν:

— Μὰ ἐπιθυμῶ νὰ μήν εἴνε ἀλλοι ἄνθρωποι 'ς τὸ βαγόνι.

— Γιατί, κύριε, θέλετε νὰ ξαπλώσετε καὶ νὰ κοιμηθεῖτε;

— "Οχι, ἀλλὰ εἴμαι μισάνθρωπος.

— Τότε δρίστε ἐδῶ!

Καὶ τὸν ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἔμπειρην . . . τῶν ζόων

ΑΝΩΦΕΛΗΣ ΠΟΛΥΛΟΓΙΑ

Μεταξὺ δύο λογίων προκειμένου περὶ ἐκλογῆς κομιτήρος τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς :

— Καὶ ποτὸν θὰ ψηφίσῃ ὁ . . . :

— Μήπως μπορεῖς νὰ τοῦ πάρῃς λόγον!

— Άληθεια: αὐτὸν εἴνε νόστιμο, νὰ μήν μπορῇς

νὰ πάρῃς λόγος ἀπὸ αὐτὸν, τὸν πολυλογώτερον ἄνθρωπον τοῦ κόσμου.

— "Ισα, ισα, — μπορεῖς τάχις νὰ πιῇς νερὸν ἀπὸ τὸν καταρράκτη.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Φιλολογικά

Ἐν ἐπιφυλλίδιῳ τῶν «Νεωτέρων Εἰδήσεων τοῦ Μογάρου» ὁ καθηγητὴς κ.Κ. Κρουμπέρ, ὁ διακεκριμένος λογιστὸς καὶ ελληνιστὴς, ἐδημοσίευσε μακρὸν μελέτην περὶ τοῦ Γρηγοροβίου.

— Τὸν προσεγγῆ Σεπτέμβριον θὰ ἔορτασθῇ ἐν Δρέσδῃ ἡ ἐκατοστῆ ἐπέτειος τῆς γεννησεως τοῦ Στίζονος ποιητοῦ Κέρνερος. Εἰς τὴν πόλιν των τάφων ὑπάρχει μουσεῖον ἐν τῷ γενεθλίῳ αὐτοῦ οὐκων ἐγκαθιδρυμένον καὶ περιλαμβάνον ἀντικείμενα σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὴν μνήμην τοῦ Γερμανοῦ Τυρταίου, περὶ οὗ ἀλλοτε εἰρύτερος λόγος ἐγένετο ἐν τῇ "Εστίᾳ".

— "Η ἀνωνύμως ἐκδοθεῖσα ἀγγλικὴ μετάφρασις τῆς Αμερικανικῆς ἐφιλοτεχνήθη ὑπὸ τῆς γνωστῆς ἐλληνομακρούς λογίας κυρίας Ελισσῆς" Εδύμον.

— "Ἐξελέχθη μέλος τῆς Γαλλικῆς Λαχανικᾶς ὁ Πέτρος Λωτῆ, ὁ συγγραφεὺς τῶν Αἰτίων τῆς Νεσταρδίας, ἀποτυχοῦντος καὶ πώλιν τοῦ Ζολῆ.

Ἐπιστημονικά

Αγθρωπολογικὴ ἐκθεσίς ἐν Παρισίοις ὁργανίζεται κατὰ τὸ ἔτος 1892. "Η ἔκθεσις αὐτὴ, η̄τις θα κινήσῃ μεγάλως τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀπανταχοῦ ἐπιστημόνων, θὰ περιλαμβάνῃ σόσον τὸ δυνατὸν πλείστων ὑποδειγμάτων τῶν διεκφύσων ἄνθρωπινων φυλῶν. Πλήρης δὲ τῶν ζώντων θὰ περιλαμβάνῃ καὶ ἄνθρωπίνους σκελετούς καὶ λειψίνα εὑρεθέντα κατὰ τόπους, πρὸς συγχριτικὴν μελέτην καὶ ἔρευναν.

Θεατρικά

Τὴν 7 Μαΐου (νύψωρτάσθη ἐν Βαϊμάρη ἡ ἐκατονταετηρίς τοῦ ἐκεί θεάτρου ἐγκανισθέντος τῆς ἑσπέραν τῆς 7 Μαΐου 1891. Τὸ θέατρον τῆς Βαϊμάρης ἰδρύθη τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Γκαϊτε καὶ τῇ χορηγίᾳ τοῦ μεγάλου δουκός. Κατὰ τὴν ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τῆς ἐκατονταετηρίδος πανγγυρικήν παράστασιν, παρεστάθη τὸ αὐτὸν ἔοργον, διπερ καὶ κατὰ τὴν πρώτην, ἦτοι ἐν δράμα τοῦ "Ιφιλανδ Οἰ Κυρηνοί, προηγήθη δὲ ἡ ἀπαγγελία μικρού προδόγου τοῦ Γκαϊτε, καὶ ἔκλεισεν ἡ θεατρικὴ ἐσπερίς δι' ἐνὸς ἐπιλόγου τοῦ Βιδενθρούγ.

Μουσικά

Τὴν παρασκευὴν τοῦ θεάτρου Κυριακὴν ἀφίκετο εἰς Ἀθήνας ὁ ἐν σώματι ταξιδεύον ἀνὴρ τὴν Ἀνατολήν τοῦ Βιενναίος Ὡδίκος Σύλλογος ἀποτελούμενος ἐξ 186 ἑταῖρων. Τὸν Σύλλογον ὑπεδέχθησαν αἱ δημοτικοὶ ἀρχαὶ Ληθηνῶν καὶ Πειραιῶν καὶ ἡ Φιλαρμονικὴ Εταιρία Ληθηνῶν, ἥτις παρέθηκε καὶ δεῖπνον εἰς τιμὴν αὐτοῦ ἐν τῷ Ζαππείῳ μεγάρῳ. Οἱ ἑταῖροι ἐψαλλοῦσι χορωδίας ὑπὸ τὴν Ἀγάκτορα την ἐσπέραν τῆς Κυριακῆς, τὴν δὲ Δευτέραν μ.μ. ἔδωκαν συναυλίαν ἐν τῷ Ζαππείῳ ὑπὲρ τῶν πτωχῶν τῆς πόλεως, μεθ' ὁ ἀπῆλθον διὰ τοῦ αὐτριακοῦ ἀπομονώου Αυρορά εἰς Θεσσαλονίκην.

Ἐκπαιδευτικά

Τὸ συμβούλιον τοῦ ἐν Ἀθήναις Διδασκαλικοῦ Συλλόγου ἀπεφάσισε νὰ συγκαλέσῃ κατὰ τὸ προσεγγές ἔκρη τοῦ 1892 Πανελλήνιον Διδασκαλικὸν Συνέδριον πρὸς συζήτησιν διαφόρων ἐκπαιδευτικῶν ζητημάτων.

Τγιανίν

Η αἰγυπτιακὴ ὄφειλαμία ἐνέσκηψε ἐν Βρεσκή καὶ προσέβαλεν ἴδιως τοὺς παιδεῖς τῶν σχολείων. Δισηγίλοι μικροὶ μαθηταὶ ἡσθένησαν ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν καὶ ἐκ τούτου ἡναγκάσθησαν νὰ κλείσωσι τὰ σχολεῖα.

Παντοῖα

Η μακροτέρα γέφυρα τῆς ὑφηλίου θὰ είναι μετ' ὀλίγον ἡ ἐν τῇ δυτικῇ Πρωστιά κατασκευαζομένη. Δὲν είναι δε τύποι οὔτε σιδηροδρόμου, ἀλλὰ ξυλίνη, καὶ ἡ ἐλαφρότης τοῦ ὑλικοῦ, ἐξ οὐ κατασκευαζεται, ἐπιτοπεῖ την εἰς ἔκτατον μῆκος ἔκτασιν.

— Πρὸ τοινων ἡμερῶν ἀνεγέρησεν ἐξ "Τρόδους στόλους ὀλόκληρος σπονγαλιευτικὸς κατευθυνόμενος εἰς τὸ παρόντα τῆς Αμερικῆς. Ο στόλος ούτος παρατίζεται ἐξ 60 πλωτηρῶν περιεγόντων πλήρωμα πάντας ἀνδρῶν. Η ἀναγκήρησις ἐγένετο πανγγυρική τὸ έσοδα τῆς ἐπιχειρησεως ἀνέρχονται εἰς δύο ἐκατομμύρια δραχμῶν.

ΤΗΛΕΦΩΝΗΜΑΤΑ

Κύριε Παραξενε, είναι λογαριασμὸς εἰδικὸς σας, ὃν θέλετε ἢ δὲ θέλετε νὰ ἀσφαλίσετε τὴν ζωὴν σας, καὶ δὲ σχετικὴ ἰδέα καὶ προλήψεις σας ὅλως κτομοκαὶ. Ήστι τὸν ἀπανταχοῦ πολιτισμένον κόσμον κλήλως σκέπτονται καὶ πράττουσιν. "Οχι, μόνον σὶ μὴ ἔγοντες ἀρκούσαν περιουσίαν, ὅπως ἔξεσταλισθωσι τὸ μέλλον τῆς σικογενείας των προσδικουσίων εἰς τὴν ἐπί τῆς ίδιας ζωῆς ἀσφάλειαν, ἀλλὰ καὶ εὔποροι καὶ ὑπέρπλουτοι πράττουσι τοῦτο. Παράδειγμα: ὁ Αγγλος Dupley, μετὰ τὸ θάνατον τοῦ δόποιου σὶ κληρονόμοι θὰ λαθούν διὰ τὴν ἀσφαλισθεῖσαν ζωὴν του—πόσα θαρρεῖτε; — 1,200,000 λίρας στερλίνας, ητοι τριάκοντα πέντε ἐκατομμύρια δραχμῶν!! Μετ' αὐτὸν δὲ διευθυντὴς τῶν ταχυδρομείων τῶν Ηνωμένων Πολι-

τειῶν, διστις πληρώνει ἀσφαλίστρα κατ' ἔτος ἐν ἑκατομμύριον τετρακοσίας χιλιάδων δραχμών, διὸς νὰ δοθοῦν τριάκοντα ἑκατομμύρια ὅταν ἀποθάνῃ. Αὐτὸς ὁ πρίγκηψής τῆς Οὐαλλίας εἶναι ἡ σφαλισμένος διὸς 650,000 λίρας στερλίνας.

ΕΙΚΟΝΕΣ

ΜΕΤΕΩΡΑ

Μονὴ Βαρδαλαίου

Η μονὴ τοῦ Βαρδαλαίου κεῖται δὲ λεπτὰ ἀνατολικῶς τῆς Μεταμορφώσεως, καὶ εὑρίσκεται, ὡς ἔκεινη, ἐπὶ δόλως ἀνεξαρτήτου βράχου, ἔχοντος ἕκτασιν 7 στρεμμάτων καὶ ύψος ἀπὸ τοῦ μέρους τῆς ἀναβάσεως 125 μέτρων καὶ ἐπέκεινα τοῦ τοιπλασίου ἐκ τῶν ἄλλων μερῶν. Κατωκήθη δὲ κατὰ πρώτον τῷ 1208 ὑπό τίνος ἀσκητοῦ. Βαρδαλαίου καλούμενου. Ωστις φροδόμησεν ἐπὶ αὐτοῦ νάρον τῶν Τριῶν Ιεραρχῶν, κατὰ δὲ τὸ 1508 οἱ ἔξι Ιωαννίνων Νεκταρίους καὶ Θεοφάνης ἔκτισαν πύργον καὶ τὸν νάρον τῶν Αγίων Πάντων. Περιέχει δύο ναοὺς 25 κέλλας καὶ 4 ὄμβροδέκτας, καὶ ἀνασυρτικήν μηχανήν, δι’ ἣς ἀνέρχονται καὶ κατέρχονται οἱ ἐπισκέπται. Ηδὲ ἐνδίνη κλίμαξ, ἣν συνήθως μεταχειρίζονται οἱ ἐξτρκημένοι μοναχοί, αριθμεῖ 95 βαθμίδας.

Λ. Ληριστοβασίλη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Στατιστικὴ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κομητεῖς μετὰ διαφόρων γεωγραφικῶν ίστοριῶν, ἀρχαιολογικῶν, ἑκατονταστικῶν κτλ. εἰδήσεων περὶ τῆς νῆσου ὑπὸ Νικολάου Σταυράκη, πρῶτη γενικῶν γραμμάτων τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Κερήτης, καὶ πρώτην ἐπόπου τῶν Κρητικῶν τελωνείων. Ἀθῆναι, 1890 σελ. 207 + 172.

Εἶναι ὁμολογουμένως ἄξιον παρατηρήσεως ὅτι, ἐνῷ περὶ πολλῶν νῆσων μεγάλων καὶ μικρῶν τῆς Ἑλληνικῆς θαλασσῆς ἐγράφησαν παρ’ Ἑλλήνων ιστορικῶν καὶ γεωγραφικῶν μονογραφίαι, περὶ τίνων δὲ διπλαὶ καὶ πολλαπλαῖ, περὶ τῆς μεγάλον ἡσυχίου Κερήτης, τῆς βασιλίδος ταύτης τῷ νησί, οὐδεμίᾳ ἐγραφεῖ πλήρες καὶ λεπτομερές περιγραφή. Ὁρα ἐν Νεοελληνικῇ γεωγραφίᾳ λογοτεχνίᾳ. Λατ. Μηλικράχη σελ. 86 — 88 κατάλογον τῶν δημοσιευθέντων περὶ Κερήτης γεωγραφικῶν βιβλίων καὶ ἄλλων διατριβῶν ἐν περιδικοῖς. Ἰσως κατίτιον τούτου εἴνεις ἡ πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ κατάστασις αὐτῆς. Ήτις δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἐλευθέριαν καὶ ἀκαθάλυτον περισσεύειν πρὸς τοιούτον σκοπὸν, καὶ ητις ἔτι δὲν καταλείπει γρόνον τοῖς ἐγγωρίοις λογισίοις πρὸς τοιαύτας συγγραφάς, αἵτινες εἴναι πάντοτε καρποὶ εὐγενείας τῆς εἰρήνης καὶ τῆς εὐημερίας.

Ἡ ἄστι ἐκδοθεῖσα συγγραφὴ τοῦ κ. Σταυράκη πληρεῖ ἡδη ἐν μέρει τὴν ἐλλειψιν εἰδίκης περιγραφῆς τῆς Κερήτης, ἀποτελούσα, ἐφ’ ἓσσον ἥτο δυνατόν, διάγραμμα ακολθίες τῆς διοικητικῆς καὶ ἑκατονταστικῆς κατῆς διαιρέσεως, καὶ ἐπισημοὶ ἀπογραφὴν τοῦ πληθυσμοῦ γενούμενην τῷ 1881 ἐπὶ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ τῆς νῆσου Ἰ. Φωτιάδου παρατ. ἐνεργηθεῖσαν δὲ ὑπὸ τοῦ συγγραφέως τοῦ περὶ οὐκ ἀλόγος Βιβλίου κ. Ν. Σταυράκη, γενικοῦ γραμματέως τοῦτο τυγχνοντος τῆς Διοικήσεως.

Τοῦ δόλου ἔργον διαιρεῖται εἰς τρίχις μέρη, ἐν τῷ πρώτῳ περιλαμβάνεται σύντομον γεωγραφικὸν διάγραμμα τῆς Κερήτης, ἀλφαριθμητικὸς πίνακας τῶν ἀρχαίων πολεων αὐτῆς μετὰ συνοπτικῶν περὶ ἐκάστης ίστορικῶν καὶ γεωγραφικῶν εἰδήσεων, πινακίδας ἐν ὑποσημειώσεις κρονολογικῶν τῶν ἐν Κερήτῃ σεισμῶν ληφθεῖς ἐκ τοῦ

συγγράμματος τοῦ Raulin, εἰτα δὲ σύντομος ιστορία τῆς Κερήτης ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων γρόνων μέχρι σήμερον. Ἐπειτα κατόπιν ἡ ἔκθετις τῆς διοικητικῆς καὶ ἑκατονταστικῆς διαιρέσεως τῆς νῆσου ἐπὶ Ἐνετῶν καὶ ἡ σημειωνή, καθὼς καὶ συγκριτικὸς πίνακες τοῦ πληθυσμοῦ τῆς νῆσου διαιρέσων γρόνων, καθ’ οὓς ἐγένετο ἀπογραφὴ ἐπὶ Ἐνετῶν καὶ Τούρκων.

Τὰ δύο τελευταῖα δὲ μέρη περιλαμβάνουσι τοὺς στατιστικοὺς πίνακας, ἀποτελοῦντας τὸ ἀριστον μέρος καὶ κύριον τοῦ πονηράτος τούτου. Ἐν τοῖς πίνακας τούτοις ὁ κ. Σταυράκης ἔκτυλισσει κατὰ διοικήσεις, ἐπαρχίας, δήμους καὶ γωρία, ὃν τηρεῖ αὔξοντα ἀριθμὸν ἀπὸ γρήγορος τέλους, πίνακας τοῦ πληθυσμοῦ τῆς νῆσου γενικούς καὶ εἰδικούς. Ἐν τοῖς τελευταῖοις δὲ ἀναγράφει τὸν πληθυσμὸν κατὰ θρησκεύματα, κατ’ ἐπαγγέλματα καὶ κατὰ τὴν ἐκπαιδεύσιν. Ἐν τούτοις δὲ σημειοῖ καὶ τὰς Μονὰς κατ’ ἐπαρχίας, δήμους καὶ ἐπισκοπάς.

Μεγίστην ἀρετὴν τῶν πινάκων τούτων θεωροῦμεν ὅτι ἀναγράφουσι τὰ ὄντα μετα τῶν χωρίων, τῶν τοπικῶν περιοχῶν καὶ τῶν Μονῶν ὡς προφερούνται ὑπὸ τὸν ἐγγυότερον. Σκέψιμον γένεσιν προσφέρουν καὶ αρχαίοιν κατελήξειν, ὅπερ διστυγχῶς πράττουσι πρὸς ἐπιδείξιν ἀκαίρους ἐλληνομαθείας πολλοὶ τὸν ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι, καθιστᾶντες πολλάκις τὰ ὄντα μετα τῶν τόπων ἀγνώριστα, καὶ καταστρέφοντες τὴν ἀληθῆ καὶ κατὰ φύσιν γεωγραφίαν. Ἐν τοῖς πίνακις τοῦ κ. Σταυράκη ἐπικρατεῖ ἡ προφερόμενη τέλους ὥμαλη ὄνοματολογία, ἐξ οὓς πολλὰ ἔχει νὰ πορειθῇ καὶ ἡ αρχαία γεωγραφία τῆς νῆσου καὶ ἡ γλωσσολογία.

Ἡ Κερήτη σήμερον διαιρεῖται εἰς 5 διοικήσεις ἢ νομούς ὡς λέγομεν ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι 1) Χανίων, 2) Σφακίων, 3) Ρεθύμνης, 4) Ηρακλείου, 5) Λαστρίου. Ἡ ἐπαρχιακὴ δὲ διαιρέσις αὐτῆς ἔμεινεν οὐαὶ ἵτο ἐπὶ Ἐνετῶν, πλὴν ἐλαχιστῶν τροποποιήσεων. Διηγείτο δὲ τότε εἰς 20 ἐπαρχίας, σήμερον δὲ κυρίως εἰς 17 συγγενευθεῖσῶν τοιῶν, αἵτινες διοικοῦνται ὑπὸ ἐπαρχγον 14 μόνον, διοτί αἱ ἐπαρχίαι Ρεθύμνης, Λαστροκόρων καὶ Μεραρπέλλου διοικοῦνται ἀμέσως ὑπὸ τῶν διοικητῶν τῶν αἵτινων διοικήσεων. Τῶν 14 τούτων ἐπαρχγον 9 είναι Χειστινοὶ καὶ δὲν θέτουν.

Ὑπόδικαρισταῖται δὲ αἱ ἐπαρχίαι εἰς 88 δήμους, οὓς διοικοῦνται μετὰ τὸ ὄντα ποιητευόσης κατῶν, τῶν Κρητῶν ὁρθῶς μη μιμηθεῖντον κατὰ τοῦτο τὸ ἐπικρατεῖσαν ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι σύστημα τῆς ὄνομασίας τῶν δήμων ἐξ ἀρχαίων πολέων, το ὄποιον δὲν ἱτο δυνατὸν να τηρηθῇ ἐφ’ ὅλων τῶν δήμων διὸ ἐκ τούτου περιηλθεῖ τραγείας ἀληθῆς ἐπὶ τῆς ὄνοματολογίας τῶν δήμων τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος. δι’ οὓς διεστρεθείλωθη καὶ ἡ ἀρχαία καὶ ἡ νέα γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος παρεισέρθησαν δὲν τῆς ἀμαθείας τῶν ὄνοματοθετῶν καὶ ὄντων εἰνέτειν.

Ἡ Κερήτη ἔχει τοιεὶς μεγάλας πόλεις Χανία, Ρέθυμνον καὶ Ηρακλείων, ὃν τα μέν Χανία ἔχουσι πληθυσμὸν ἐν ὅλῳ 13,812, τὸ Ρέθυμνον 9,274, καὶ τὸ Ηρακλείον 31,368. Εγειρεῖ δὲ τοιεὶς καμποπόλεις ἔχουσις πληθυσμὸν ἥντο τῶν 2000, τὴν Ιεράπετρα, τὴν Νεάπολην καὶ Κρητσάν τὴν ἐπαρχίᾳ Μεραρπέλλου. Χωρία δὲ ἐν ὅλῳ 1150.

Ἐκκλησιαστικῶς ἡ νῆσος διαιρεῖται εἰς 8 ἐπισκοπές καὶ μίαν αρχιεπισκοπήν, τὴν τοῦ Μητροπολίτου Κερήτης ἐδρεύοντας ἐν Ηρακλείῳ. ἔχοντος δὲ τὸν τίτλον τοῦ ὑπερτιμούντος εἰδώλου Εὐρώπης, κατέχοντος τὸν 23 θρησκόν ἐν τῇ ταξιδεύοντα Μητροπολίτων.

Ο πληθυσμὸς τῆς νῆσου ἐν ὅλῳ, κατὰ τὴν εἰσηγμένην ἀπογραφὴν τοῦ 1881, ἐνέρχεται εἰς 279,165. Αναλογούσι δὲ πόρος τὸ ἐμβολίδων τῆς νῆσου ἐξ 7,800 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων 35,78 κάτοικοι κατὰ τετρ. χιλιόρ.